

Consultatiedocument Fink:
Naar versterking van transparantie
in de markt van mkb-financieringen

1 juni 2016

Colofon

Projectnaam	Fink
Projectleider(s)	Paul van Dijk
Contactpersoon	P.C.H. van Dijk
	T . 06 -29 01 26 91
	P.C.H.vanDijk@minez.nl
	Directoraat-generaal Bedrijfsleven & Innovatie Directie Ondernemerschap
	Postbus 20401 2500 EK Den Haag

Inhoud

1	Inleiding—4
2	Opzet van de pilot—5
	2.1 Aanvullend Actieplan Mkb-financiering—5
	2.2 <i>Pilot</i> Fink—6
	2.3 Twee sporen—7
	2.4 Context—8
3	Marktontwikkelingen—9
4	Consultatievragen—10
a.	Marktplaats—12
b.	Spelregels—13
c.	Informatie—14
d.	Efficiency—16
5	Perspectief voor ondernemers—17
6	Uitnodiging—18
	Bijlage: Context—19

1 Inleiding

Hoe kan informatie over de financierbaarheid van het midden- en kleinbedrijf worden verbeterd, gestandaardiseerd en ontsloten? Deze vraag staat centraal in de *pilot* Fink, die voortvloeit uit het Aanvullend Actieplan Mkb-financiering van 2014. De *pilot* is gericht op het efficiënter maken van het aanvragen van financiering en het beoordelen van de aanvraag. Zo hoopt het kabinet de werking van de mkb-financieringsmarkt te verbeteren.

In september 2015 is de *pilot* van start gegaan met de lancering van de website www.financieringslink.nl. Daarbij is gebruik gemaakt van de standaarden van het programma *Standard Business Reporting (SBR)*¹. In de *pilot*, die loopt tot september 2016, testen we of en hoe de SBR-methodiek eraan kan bijdragen dat mkb-bedrijven snel en gemakkelijk inzicht in hun financieringskansen bij meerdere financiers kunnen krijgen. Dit is het eerste spoor van de *pilot*: hoe werkt de ontwikkelde systematiek in de praktijk?

Het tweede spoor richt zich op de toekomst na Fink. Hier staat de vraag centraal hoe de transparantie en de werking van de mkb-financieringsmarkt op langere termijn kan worden versterkt. We kijken hierbij nadrukkelijk naar ontwikkelingen in de markt. Wat is het publieke belang, welke ontwikkelingen zien we in de markt en in welke richting dient de rol van de overheid zich, gelet op het functioneren van de markt, te bewegen?

In dit tweede spoor wil het ministerie van Economische Zaken verschillende betrokkenen in de gelegenheid stellen om vanuit verschillende perspectieven inbreng te leveren. Daartoe wordt een consultatie gestart, met het verzoek een bijdrage te leveren om tot verdere keuzes te komen. Dit consultatiedocument dient als een peilstok: wat is de stand van zaken, welke ontwikkelingen zijn te verwachten en welke rol dient de overheid te kiezen?

Op dit consultatiedocument mag iedereen reageren. Deze uitnodiging geldt in elk geval voor ondernemers, financiers, platforms, intermediairs, softwareontwikkelaars, FinTech-bedrijven en andere betrokkenen bij de financiering van het mkb. Na de consultatie zal een brief aan de Tweede Kamer worden gestuurd, waarin wordt aangegeven hoe met de inbreng is omgegaan. Het perspectief voor mkb-bedrijven staat hierbij centraal: hoe kunnen voor hen de omstandigheden voor het verkrijgen van financiering worden geoptimaliseerd?

In paragraaf 2 schetsen we de opzet van de *pilot*. In paragraaf 3 komen marktontwikkelingen aan de orde. Paragraaf 4 bevat de consultatievragen, paragraaf 5 gaat in op het perspectief voor de ondernemer. Het consultatiedocument wordt in paragraaf 6 afgesloten met de uitnodiging om te reageren.

¹ *Standard Business Reporting (SBR)* is een nationale standaard voor de digitale uitwisseling van bedrijfsmatige rapportages waarmee door middel van een gemeenschappelijke rapportagegegevens eenmalig op een gestandaardiseerde wijze worden vastgelegd waardoor zij eenvoudig hergebruikt kunnen worden voor verschillende rapportages (definitie volgens artikel 1 van het *Besluit elektronische deponering handelsregister*).

2 Opzet van de pilot

2.1 Aanvullend Actieplan Mkb-financiering

In het Aanvullend Actieplan Mkb-financiering is een aantal knelpunten in de financiering van het midden- en kleinbedrijf (mkb) geconstateerd.² Het kabinet heeft daarom een aantal aanvullende maatregelen genomen, gericht op het versterken van de vermogenspositie van het mkb, het stimuleren van alternatieve financieringsbronnen en het verbeteren van de marktwerking in het financieringslandschap.

Volgens het kabinet is financiering van het mkb in eerste instantie een marktactiviteit. De overheid wil en kan niet op de stoel van financiële aanbieders gaan zitten, maar kan wel maatregelen nemen die bijdragen aan een gezond financieringsaanbod. Ook in Fink wordt zorgvuldig gekeken waar de markt onvoldoende (snel) tot ontwikkeling komt. Maatregelen kunnen een tijdelijk karakter hebben; zij kunnen worden afgebouwd op het moment dat er vanuit de markt voldoende aanbod voorhanden is.

Eén van de maatregelen in het Aanvullend Actieplan voor het verbeteren van de marktwerking betreft informatie:

De rentabiliteit van mkb-financiering voor financiers kan vergroot worden door de kosten omlaag te brengen. De behandelingskosten van een lening(aanvraag) hangen voor een financier sterk samen met de kwaliteit van de aangeleverde aanvragen en de beschikbare informatie over de bedrijven en de sector. Er zijn al diverse acties in gang gezet voor een betere informatievoorziening aan het mkb, zoals de Financieringsdesk bij de Kamer van Koophandel, de Ondernemerskredietdesk van MKB-Nederland, VNO-NCW en de Nederlandse Vereniging van Banken en de landelijke en regionale voorlichtingscampagnes via MKB-Nederland. Ook het in ontwikkeling zijnde Kredietpaspoort kan helpen de behandelingskosten voor financiers te verlagen. In aanvulling daarop neemt het kabinet het initiatief om de informatie over kredietwaardigheid binnen het mkb te verbeteren en ontsluiten. Met betere en makkelijk toegankelijke informatie over de kredietwaardigheid binnen het mkb, neemt de onzekerheidspremie die vermogensverschaffers in hun rendementseis opnemen af en dalen de beoordelings- en beheerskosten. In veel andere landen in Europa zijn centrale kredietinformatiebureaus aanwezig, en ook de ECB verkent de mogelijkheden voor een Europese standaard. Eventuele voorstellen voor een aanpak in Nederland moeten daarmee in lijn zijn om te voorkomen dat dubbele investeringen gedaan moeten worden. Met de betrokken partijen uit het mkb, zoals MKB-Nederland, de Kamer van Koophandel, financiers en dienstverleners op het gebied van mkb-kredietinformatie, zal binnen een half jaar een plan worden uitgewerkt. Daarbij zal voortgebouwd worden op de reeds in gang gezette acties van Standard Business Reporting (SBR+).

De uitwerking van deze maatregel stond aanvankelijk bekend als SBR+.³ Het project is, met publieke en private partijen, uitgewerkt aan de hand van een verkenning. In deze fase gaven marktpartijen aan dat uniformiteit, kwaliteit en actualiteit van data

² Aanvullend Actieplan Mkb-financiering, Kamerstukken II 2013/14, 32 637, nr. 147. Zie ook de bijlage bij het actieplan, het rapport van McKinsey, *Het kleinbedrijf - Grote motor van Nederland*.

³ Zie ook *Roadmap SBR op weg naar 2020*.

cruciaal is. Voor ondernemers speelt transparantie over beoordelingscriteria en sneller financiering verkrijgen een grote rol. Ondernemers vinden het verder belangrijk dat zij zelf kunnen beslissen aan wie zij welke informatie verschaffen. Daarnaast kan de terugkoppeling van gegevens over de financierbaarheid door de financier aan de ondernemer (of zijn intermediair) bijdragen aan zijn of haar eigen financiële vaardigheden.

2.2 Pilot Fink

Met de lancering van www.financieringslink.nl is in september 2015 de *pilot*-fase gestart.⁴ Onderzocht wordt of de werking van de markt kan worden verbeterd door standaardisatie van informatie die wordt uitgewisseld voor een financieringsaanvraag. Om de werkwijze en efficiëntie van Fink en de onderliggende set aan financieringsgegevens goed te kunnen evalueren, is eind 2015 besloten de *pilot* voort te zetten tot na de zomer van 2016.

Fink richt zich op de *verkenningsfase* van mkb-financieringen. De *pilot* faciliteert dat ondernemers en financiers samen komen tot een gestandaardiseerde gegevensset waarmee een ondernemer een financieringsaanvraag kan indienen bij verschillende financiers, die een eerste beoordeling afgeven.



De standaardisatie dient bij te dragen aan een betere werking van de financieringsmarkt:

- De kwaliteit van de uitgewisselde informatie over de financierbaarheid van de mkb-bedrijven neemt toe doordat er (her)gebruik wordt gemaakt van informatie die reeds in de administratie van een onderneming aanwezig is en die direct elektronisch vanuit de administratie kan worden verzonden (in lijn met *Standard Business Reporting*). Dat kan de kwaliteit van de aangeleverde gegevens versterken (en voorkomt dubbel werk). Als de kwaliteit van de aangeleverde gegevens beter wordt, kan de risicopremie die geldverstrekkers hanteren dalen, net als de beoordelings- en beheerskosten. Daarnaast kunnen financiers door de standaardisatie ondernemingen beter met elkaar vergelijken.
- Ondernemers krijgen inzicht in de financieringsmogelijkheden bij een breed palet van financiers. Ook kunnen zij feedback krijgen bij een afwijzing van financiering en kunnen zo hun aanvraag verbeteren. Het is de bedoeling dat uiteindelijk hun kansen op financiering worden vergroot, zodat zij bijvoorbeeld kunnen (door)groeien of uitbreiden.

Gedurende de *pilot* biedt Fink een aantal voorzieningen:

- Er is een gestandaardiseerde gegevensset (taxonomie) vastgesteld in samenwerking met verschillende deelnemende financiers.
- Ondernemers en intermediairs kunnen één aanvraag tegelijk bij verschillende financiers indienen. Zij kunnen daartoe, naast verzending vanuit de eigen software, een speciaal invoerportaal (website) gebruiken.⁵

⁴ In de pilot werkt het ministerie van Economische Zaken samen met Logius en de Kamer van Koophandel.

⁵ System to system aanlevering van gegevens is voor digitale rapportages veelal de gewenste aanlevermodaliteit. In Fink is ervoor gekozen om gedurende de pilot ook een invoerportaal aan deelnemers ter beschikking te stellen. Gedurende een pilot is de implementatielast bij softwareleveranciers relatief groot in verhouding tot de (onzekere) opbrengsten.

- De aangesloten financiers hebben zich bereid verklaard de taxonomie te hanteren om aan te geven of de aanvraag wel of niet kansrijk is: zij geven hiermee een groen of rood licht. Ook hebben zij toegezegd binnen 3 werkdagen te reageren.
- Financiers worden desgewenst ondersteund bij aansluiting op Fink. Zij kunnen "system-to-system" aansluiten. Op deze wijze kunnen financiers of hun softwareleveranciers een koppeling realiseren waardoor de beoordeling kan plaatsvinden binnen de software van de financier zelf. Ook kunnen zij daartoe in de pilot een eigen beoordelingsportaal gebruiken (waardoor voor de pilot geen aanpassingen in de eigen software van de financier nodig zijn).
- De financieringsaanvragen worden door softwareleveranciers en het invoerportaal afgeleverd bij Digipoort. Digipoort is de ICT-voorziening die wordt gebruikt voor digitaal berichtenverkeer ten behoeve van de Nederlandse overheid. Via Digipoort worden berichten afgeleverd bij op de pilot aangesloten financiers.
Er wordt gebruik gemaakt van authenticatiemiddelen met hoog betrouwbaarheidsniveau door zowel ondernemers als financiers.

Verschillende financiers, intermediairs en softwareleveranciers hebben een intentieovereenkomst getekend met het ministerie van Economische Zaken. Zij hebben gezamenlijk bepaald welke relevante gegevens met behulp van *Standard Business Reporting* kunnen worden ontsloten voor de beoordeling van een financieringsaanvraag. Op basis daarvan is de Fink-taxonomie ontwikkeld. Tijdens de *pilot* bekijken zij of de gestandaardiseerde gegevens kunnen worden gebruikt bij de screening van financieringsaanvragen en de verkenningfase hierdoor efficiënter georganiseerd kan worden.

De *pilot* Fink gaat uit van een *minimum viable product*, dat voldoende is ontwikkeld om te kunnen beoordelen of en hoe de functionaliteiten in de praktijkwerken. De huidige opzet kent een aantal specifieke kenmerken:

- De *pilot* richt zich op de zogenaamde verkenningfase. Er is een eigen taxonomie en er zijn afspraken over de (eerste) beoordeling van aanvragen. Financiers laten weten of een aanvraag kans maakt, niet of de aanvraag wordt gehonoreerd. Indien meer of andere gegevens nodig zijn, dient de ondernemer die na de verkennende fase te verschaffen.
- De uitgewisselde gegevens zijn kwantitatieve gegevens. Er worden geen kwalitatieve gegevens uitgewisseld, wel is er beperkte ruimte voor de aanvrager om toelichting toe te voegen bij de aanvraag.
- De taxonomie gaat uit van een bedrijfshistorie waardoor Fink minder geschikt is voor starters, die nog geen historische gegevens kunnen leveren.
- De interactiviteit tussen aanvrager en financier is beperkt; de financier kan alleen reageren met een groen of rood licht en heeft (beperkte) mogelijkheid om feedback te geven. Er is geen mogelijkheid om reeds ingediende aanvragen aan te vullen.
- In de *pilot*-fase kunnen maximaal 20 financiers worden aangesloten.

2.3 Twee sporen

We onderscheiden bij Fink twee sporen. Het eerste spoor is gericht op het testen van de gekozen systematiek: (hoe) werkt Fink? In het tweede spoor richten we ons op de toekomst, het regime na de *pilot*: welke (structurele) voorzieningen zijn nodig om de transparantie op de financieringsmarkt te versterken?

Spoor I: Test

In september 2015 is de *pilot* "live" gegaan: sindsdien is het aanvragen van financiering (de zogenaamde eerste verkenning) mogelijk via Fink. De periode van september 2015 tot april 2016 kan gekenschetst worden als (op)startfase, waarin gaandeweg een aantal verbeteringen zijn doorgevoerd. Zo is, op verzoek van de

deelnemende partijen, de mogelijkheid toegevoegd om een korte toelichting te geven op de aanvraag.

Partijen hebben aangegeven behoefte te hebben aan kwalitatieve gegevens en een benchmark. Het doel van de benchmark zou tweeledig zijn. De ondernemer kan zien hoe soortgelijke ondernemingen presteren. Voor de financier kan een benchmark helpen bij de beoordeling van een aanvraag. Een benchmark kan laten zien hoe bedrijven het doen ten opzichte van vergelijkbare bedrijven in dezelfde sector en van dezelfde grootte.

Om goed te kunnen testen of standaardisatie werkt, is de doorontwikkeling van de taxonomie per mei 2016 bevroren. Dit betekent dat gedurende de resterende pilotperiode geen verdere stappen worden gezet in de ontwikkeling van bijvoorbeeld een startersfunctionaliteit of de mogelijkheid om kwalitatieve gegevens in te voeren. De mogelijkheid van een benchmark wordt niet binnen Fink, maar in breder verband bekeken, in relatie tot het project "De Staat van het MKB".⁶

In spoor I wordt getest of (en hoe) standaardisatie van meerwaarde is in de verkenningsfase van een financieringsaanvraag (*proof of concept*). Marktpartijen (bedrijven, intermediairs, financiers) kunnen zonder grote investeringen oefenen met het concept en aldus de waarde van de standaardisatie bij financiering van het mkb toetsen.

Spoor II: Toekomst

In het tweede spoor staat de vraag centraal hoe de transparantie en daarmee de werking van de mkb-financieringsmarkt kan worden versterkt. Het accent ligt op de informatie die nodig is voor een beoordeling van financieringsaanvragen. Uiteraard komen hierbij ook de mogelijkheden van standaardisatie aan de orde. Voor dit spoor worden ook inzichten uit de test gebruikt

2.4 Context

De pilot Fink is één van de maatregelen die erop gericht is om de financiering van het mkb te verbeteren. Binnen en buiten Nederland zijn ook andere acties daarop gericht. Bij de voorbereiding van beslissingen over de toekomst is het van belang deze context in ogenschouw te nemen. De bijlage bevat een overzicht..

⁶ <http://www.staatvanhetmkb.nl/>

3 Marktontwikkelingen

De markten, ook die van financiering van het mkb, staan niet stil. In het Aanvullend Actieplan Mkb-financiering heeft het kabinet aangegeven steeds zorgvuldig te willen kijken waar de markt onvoldoende (snel) tot ontwikkeling komt. Hier schetsen wij enkele actuele ontwikkelingen.⁷

Markten en rollen

Aard en omvang van ondernemingen vertonen verschillen, net als hun financieringsbehoefte. Niet alle bedrijven beschikken over dezelfde uitgangspositie. Ondernemersvaardigheden spelen een belangrijke rol; betere plannen leiden tot grotere kansen.

Bij mkb-financiering zijn verschillende markten in beeld. Uiteraard gaat het om de verstrekking van geld (vreemd of eigen vermogen), maar ook om de advisering en ondersteuning van ondernemingen die een financieringsbehoefte hebben. Ook de markt van data over het mkb is van belang.

De rollen van marktpartijen zijn onderhevig aan veranderingen. Banken kijken kritischer naar de financierbaarheid van ondernemingsplannen. Alternatieve vormen en aanbieders van financiers zijn in opkomst. Bij het combineren van verschillende vormen van financiering (stapelen) kan een rol worden gespeeld door banken, accountants, andere intermediairs en (online) platforms. Ondernemers kunnen er ook voor kiezen om zelf op zoek te gaan naar financiering.

Alternatieve financiering

Er zijn nieuwe financiers en nieuwe vormen van financiering. De opkomst van FinTech wakkert de ontwikkelingen verder aan. Naast bancaire financiering (kredieten) zien we geldverstrekking via bijvoorbeeld *crowdfunding*, kredietunies, *business angels* en *factoring*.

Verschiedende vormen van financiering worden gebruikt voor verschillende behoeftes en doelen, op korte en lange termijn. Er komt ook meer diversificatie in de manier waarop financieringsaanvragen en risico's worden beoordeeld. De ene geldverstrekker gebruikt een traditionele lijst van criteria, de andere maakt gebruik van bedrijvendatabases, *big data* of informatie uit sociale media.

Digitalisering

Digitalisering zorgt ervoor dat steeds meer informatie online kan worden gezocht, zowel door ondernemers als door geldverstrekkers. Waar de ondernemer voorheen voor financiering op bezoek ging bij de contactpersoon van de eigen bank, kan hij of zij nu contact leggen via digitale platforms. Een financier kan online meer informatie zoeken over de ondernemer die een financieringsaanvraag indient.

Ook in Nederland zien we dat digitale platforms zijn of worden opgericht waar vraag (ondernemingen) en aanbod (geldverstrekkers) elkaar kunnen ontmoeten.

We zien platforms die zich beperken tot een bepaalde vorm van financiering (bv. *crowdfunding*), maar ook platforms waar verschillende vormen worden aangeboden. Daarbij kan worden samengewerkt tussen verschillende marktpartijen (financiers, adviseurs, softwareleveranciers, dataleveranciers).

⁷ Voor meer informatie zie bijvoorbeeld CPB, *Een wereld zonder banken? Marktfinanciering en bankfinanciering in perspectief* (2015), CPB, *De Nederlandse financieringsstructuur in perspectief* (2015) en De Nederlandsche Bank, *Technologische innovatie en de Nederlandse financiële sector, Kansen en risico's voor gevestigde instellingen, nieuwkomers & het toezicht* (2016).

4 Consultatievragen

In het Aanvullend Actieplan Mkb-financiering is geanalyseerd dat de informatieverschaffing tussen financier en ondernemer niet optimaal is. Vraag is hoe hierin verbetering kan worden gebracht. In deze consultatie zijn we op zoek naar antwoorden op de vraag hoe in de verdere toekomst de informatie over de financierbaarheid van het mkb is te ontsluiten en te verbeteren. Daarbij maken we gebruik van de testresultaten van de *pilot* Fink (spoor I), maar zeker ook van reacties op consultatievragen over het toekomstige regime (spoor II).

Voor de overheid is alleen een rol weggelegd als daarmee een publiek belang is gemoed. Een belang kan zijn het bevorderen van de werking van de markt. In een jonge markt kan de overheid een rol vervullen bij marktfalen, om ontwikkelingen te stimuleren of te faciliteren. Ook kan de overheid eisen stellen of zelf een voorziening treffen.

In dit consultatiedocument onderscheiden we verschillende (publieke) belangen in de markt van – informatie over - mkb-financiering⁸.

- a. Marktplaats: vraag en aanbod kunnen elkaar ontmoeten
- b. Spelregels: ondernemers durven te vertrouwen op financiers, die zelf mogen rekenen op een eerlijk speelveld
- c. Informatie: ondernemers en financiers krijgen voldoende informatie
- d. Efficiency: transacties kunnen tot stand komen tegen zo laag mogelijke kosten (in tijd en geld)

Hierna wordt het afwegingskader weergegeven en toegelicht. Telkens wordt kort beschreven wat het (publieke) belang is, welke ontwikkelingen in de markt zichtbaar zijn en welke rol de overheid zou kunnen of moeten spelen. Ook worden consultatievragen voorgelegd.

In het afwegingskader en – de toelichting op – de vragen worden enkele varianten in het bijzonder onder de aandacht gebracht en ter consultatie voorgelegd (zie de matrix op de volgende pagina).

⁸ Hierbij ligt de nadruk op de markt van mkb-financieringen, niet op meer algemene publieke belangen zoals de stabiliteit van financiële markten. Zie voor een – andere – typologie van publieke belangen het rapport van TNO, Ecorys en IViR: *Digitale Platforms: een analytisch kader voor het identificeren en evalueren van beleidsopties*, Den Haag 2015.

Publiek belang	Perspectief ondernemers	Perspectief financiers	Stand van de markt	Rol van de overheid: (beleids)varianten (* veigedrukt = beleidsrichting ter consultatie)
Marktplaats	Ondernemers krijgen inzicht in financieringskansen	(Alternatieve) financiers komen in beeld bij ondernemers met financieringsbehoefte	<ul style="list-style-type: none"> Er zijn private platforms (in opkomst): Nationale Financieringswijzer (PPS) 	<ul style="list-style-type: none"> Geen overheidsrol Marktplaats(en) stimuleren* Marktplaats(en) waarborgen Marktplaats(en) aanwijzen/aanbesteden Marktplaats zelf organiseren
Spelregels	Ondernemers hebben voldoende toegang tot (betrouwbare) financiers.	Financiers kunnen toetreden tot markt van mkb-financiering. Er is een gelijk speelveld	<ul style="list-style-type: none"> Platforms maken zelf spelregels over toegang en gedrag. Er is financieel toezicht, maar er zijn geen (specifieke) publieke eisen 	<ul style="list-style-type: none"> Geen overheidsrol Private erkenningsregeling stimuleren Publieke eisen aan toelating op markt van financiers
Informatie	Ondernemers hebben voldoende informatie; zij kunnen zich meten met anderen (benchmark) en weten waarom ze worden afgewezen (feedback) en kunnen daarvan leren	Financiers hebben toegang tot informatie over financierbaarheid van mkb en kunnen ondernemers met elkaar vergelijken.	<ul style="list-style-type: none"> Beperkte data over mkb, wel mogelijkheden (big data, FinTech) Asymmetrische informatie Er is feedback, zij het beperkt Geen brede benchmark. 	<ul style="list-style-type: none"> Geen overheidsrol Standaardisatie van (basis)gegevens Feedback en benchmark faciliteren. Verplichte beschikbaarstelling van data bij banken of via kredietregister (vgl. VK) Informatieverplichtingen
Efficiency	Ondernemers kunnen aanvraag indienen bij verschillende financiers; Transacties komen snel(ler) tot stand.	Financiers zijn minder tijd en moeite kwijt aan een financieringsaanvraag en kunnen dus tegen lagere kosten financiering aanbieden	<ul style="list-style-type: none"> Afspraken binnen platforms Geen standaardisatie van financieringsproces in hele markt (wel SBR Banken) Platforms bestrijken meer dan verkenningfase (groen/rood licht), ook toekenning en monitoring 	<ul style="list-style-type: none"> Geen overheidsrol Standaardisatie van techniek en proces Borgen dat ondernemers gestandaardiseerde aanvraag kunnen indienen bij verschillende financiers. Reguleren van mkb-financieringsproces

a. Marktplaats

Fink vervult, in de huidige opzet van de pilot, onder meer de functie van marktplaats. Ondernemers en intermediairs vinden op www.financieringslink.nl een overzicht van verschillende financiers. Financiers krijgen hiermee een podium waarop zij zichtbaar zijn voor mogelijke klanten.

Belangen

Voor een goede werking van de markt is het belangrijk dat ondernemers (al dan niet via intermediairs) en geldverstrekkers elkaar kunnen vinden. Ondernemers moeten voldoende inzicht hebben in verschillende financieringsmogelijkheden, (alternatieve) financiers hebben een podium nodig waarop zij hun diensten kunnen aanbieden. Een digitale marktplaats, of een stelsel van digitale marktplaatsen, kan de transparantie versterken.

Markt

Er zijn verschillende initiatieven in de markt om een marktplaats of platform te creëren waar vraag en aanbod van verschillende aard elkaar kunnen ontmoeten. Deze initiatieven zijn nog betrekkelijk jong en het is nog niet duidelijk hoe de financieringsmarkt hierdoor zal veranderen.

De Nationale Financieringswijzer (publiek-private samenwerking) biedt algemene informatie over verschillende vormen van financiering, niet over specifieke financiers.

Overheid

Het is belangrijk dat aanbod en vraag elkaar kunnen ontmoeten. Het is mogelijk dat marktplaatsen met elkaar concurreren, waarbij zij verschillende profielen kunnen kiezen en verschillende segmenten van de markt kunnen bedienen. Gelet op het belang van goede marktplaatsen kan de overheid hier tijdelijk een (stimulerende) rol spelen. Hierbij kan mogelijk worden aangesloten bij het publiek-private initiatief van de Nationale Financieringswijzer. Denkbaar is dat de overheid, om standaardisatie te stimuleren (zie c), een overzicht biedt van partijen die zich conformeren aan SBR.

Consultatievraag 1: Welke rol dient de overheid te vervullen vanuit het belang van een marktplaats voor vraag en aanbod in de mkb-financieringsmarkt?

Dient de overheid de ontwikkeling van een of meer marktplaatsen te stimuleren? Bieden (huidige of nieuwe) platforms voldoende mogelijkheden vanuit hun perspectief? Dienen ook overheidsregelingen (bijvoorbeeld subsidies) in beeld te komen?

b. Spelregels

In de pilot Fink heeft een aantal financiers, intermediairs en softwareleveranciers de intentie uitgesproken om zich in te spannen om de pilot tot een succes te maken. Er gelden geen bijzondere toegangseisen, wel is bij selectie van geldverstrekkers gestreefd naar verschillende vormen van financiering (waaronder crowdfunding, kredietunies en factoring). Er nemen geen banken deel aan de pilot Fink.

Belangen

Het is belangrijk dat ondernemers (en intermediairs) en financiers een laagdrempelige toegang hebben tot de markt van mkb-financiering. Ook moeten ondernemers kunnen vertrouwen op de platforms, op de financiers die zij in beeld brengen en op de wijze waarop met de data wordt omgegaan.

Markt

Private marktplaatsen bepalen zelf welke ondernemingen en financiers zij toelaten. Waar private partijen contacten of transacties faciliteren tussen ondernemingen en financiers, is het aan hen om te bepalen wie daaraan als vragers en aanbieders kunnen deelnemen. Het is denkbaar dat hierbij erkenningsregelingen worden ontwikkeld, (private) regelingen waarbij de activiteiten van ondernemingen worden getoetst aan een aantal kwaliteitscriteria.

Aan toetreding tot de markt van mkb-financiering zijn geen speciale publieke voorwaarden verbonden. Banken zijn onderworpen aan financieel toezicht, maar er zijn geen specifieke regels voor financiering van het mkb. Ook adviseurs zijn niet gereguleerd; anders dan voor het adviseren van consumenten is voor het adviseren van ondernemers geen vergunning nodig van de Autoriteit Financiële Markten (AFM). Daarnaast gelden de algemene mededingingsregels over concurrentiebeperkende afspraken en economische machtsposities.

Overheid

Er zou reden tot zorg zijn indien ondernemingen en financiers geen of onvoldoende toegang zouden krijgen tot de markt. Een overheidsinterventie kan ook worden overwogen indien er twijfels ontstaan over de betrouwbaarheid van marktpartijen. Marktplaatsen dienen hiermee bij hun toegangsbeleid rekening te houden. Uit een oogpunt van concurrentie is het positief dat niet-bancaire financiering verder wordt ontwikkeld. In het Verenigd Koninkrijk wordt de ontwikkeling van de non-bancaire financieringsmarkt gestimuleerd door banken te verplichten een afgewezen financieringsaanvraag door te verwijzen naar een (aangewezen) platform voor alternatieve financiering. Ook wil de overheid daar de kredietinformatie van banken beter toegankelijk maken voor andere financiers.

Consultatievraag 2: Welke spelregels zijn nodig?

Is er behoefte om toegang tot de financieringsmarkt te bevorderen dan wel om eisen te stellen aan de betrouwbaarheid van marktplaatsen en de financiers die daarop actief zijn? Moeten banken bijvoorbeeld worden gestimuleerd of verplicht om afgewezen verzoeken door te verwijzen? Dienen regels ervoor te zorgen dat informatie tussen financiers beter wordt gedeeld? Is het nodig en mogelijk om (publieke) eisen te stellen aan bijvoorbeeld het gebruik van informatie over bedrijven of aan de financiële bijdrage die wordt gevraagd?

c. Informatie

Fink biedt een gegevensset voor het aanvragen van financiering, waarmee financiers een eerste beoordeling van de aanvraag kunnen uitvoeren. Ondernemers worden in staat gesteld om aanvragen in te dienen bij verschillende financiers en gegevens eenmalig en gestandaardiseerd vast te leggen en meermaals eenvoudig te gebruiken. Financiers krijgen gestandaardiseerde informatie binnen en kunnen ondernemingen met elkaar vergelijken. Zij kunnen kort aangeven waarom zij een aanvraag afwijzen.

Er is (nog) geen mogelijkheid om met Fink een benchmark op te vragen (vergelijking ten opzichte van vergelijkbare ondernemers in dezelfde sector en van dezelfde grootte).

In de pilot Fink gaat het om berichtenverkeer, niet om het verzamelen van data. Er is niet een kluisje of andere centrale registratie van informatie.

Belangen

Voor een goede werking van de markt is het belangrijk dat ondernemers en financiers over voldoende informatie beschikken. De markt kan baat hebben bij standaardisatie: ondernemingen kunnen gemakkelijker financieringsaanvragen indienen, financiers kunnen deze beter en sneller beoordelen (en vergelijken met andere).

Er zijn ook randvoorwaarden. Standaardisatie mag niet leiden tot verstarring. De informatie over mkb-bedrijven moet beschikbaar zijn voor potentiële financiers, maar het dient de ondernemer zelf te zijn die kan beslissen wie daarover beschikt. Gegevens moeten allen worden gebruikt waarvoor ze zijn aangeleverd (doelbinding).

Markt

De nu bekende marktplatforms voor mkb-financiering hanteren hun eigen interne standaardisatie en geen open standaarden waarop SBR wordt gebaseerd. In Nederland wordt SBR nu vooral gebruikt in het verkeer tussen bedrijven en overheid, alsook tussen bedrijven en grootbanken.

In het verleden waren vooral banken actief op de markt van mkb-financiering, die op een min of meer vergelijkbare manier kredietaanvragen afhandelden. Met de ontwikkeling van non-bancaire financiering is deze situatie veranderd. Verschillende financiers kennen – in toenemende mate – verschillende manieren om aanvragen te beoordelen; zij gebruiken verschillende gegevens, raadplegen verschillende – ook digitale – bronnen en hanteren verschillende reactietermijnen.

De vraag is of in de Nederlandse markt voldoende prikkels bestaan voor feedback. Dat geldt voor banken maar ook voor andere financiers. Een benchmark kan het mogelijk maken om bedrijven met andere bedrijven te vergelijken.

Via SBR wordt informatie vastgelegd in de administratie van de onderneming zelf, die kan bepalen wie de beschikking krijgt over deze informatie. Nederland kent niet een centraal kredietregister voor het mkb, waar informatie over de onderneming wordt opgeslagen.

Overheid

Om standaardisatie in het mkb-financieringsproces te bevorderen ligt het voor de hand om aan te sluiten bij SBR. Betrokken ketenpartners (software-ontwikkelaars, intermediairs) werken al met deze standaarden. Hierbij dient het perspectief van de

onderneming leidend te zijn: standaardisatie helpt om zonder veel extra kosten en moeite aanvragen in te dienen bij verschillende financiers.⁹

Voor de beantwoording van de vraag welke standaardisatie het meest nodig en nuttig is, moet goed gekeken worden naar de marktontwikkelingen. Afspraken over het standaardiseren van de gegevensset kunnen beperkt blijven tot een basis-taxonomie (zoals nu ook is afgesproken in de *pilot* Fink). Een al te sterke uniformering van de beoordeling van financieringsaanvragen zou ook de concurrentie kunnen beperken.

Voor zover blijkt dat ondernemingen te weinig feedback krijgen, zou de overheid een stimulerende dan wel dwingende rol kunnen spelen. Nationale initiatieven op dit vlak zouden dienen aan te sluiten bij de Europese.¹⁰

De overheid kan ook anderszins bevorderen dat financiers (kunnen) beschikken over voldoende relevante informatie over ondernemingen.

In het Verenigd Koninkrijk zijn maatregelen genomen om het probleem van asymmetrische informatie in de mkb-financieringsmarkt aan te pakken:

- *Doorverwijzing: op een aantal banken rust de plicht om, na een afwijzing van een kredietaanvraag, informatie over het bedrijf door te sturen naar (online) financieringsplatforms.*
- *Delen van kredietinformatie: banken moeten informatie delen met een aantal credit rating agencies.*

Voor de beschikbaarheid van informatie lijkt de invoering van een kredietregister niet nodig. Voor nieuwe vormen van (non-bancaire) financiering is de traditionele kredietinformatie veelal ook minder relevant.

Consultatievraag 3a: Hoe kan standaardisatie bijdragen aan een betere werking van de markt voor mkb-financieringen?

Hier is de vraag of en hoe de overheid standaardisatie bij mkb-financieringen dient te stimuleren dan wel verplicht te stellen. Zo ja, welke randvoorwaarden dienen te gelden?¹¹ Welke organisaties zouden een verantwoordelijkheid moeten nemen in het proces van het doorvoeren van standaardisatie in de mkb-financieringsketen?

Consultatievraag 3b: Moeten eisen worden gesteld aan de terugkoppeling door financiers. zo ja, welke?

Het is belangrijk dat ondernemingen weten waarom een financieringsaanvraag wordt afgewezen. De vraag is of banken en andere financiers moeten worden gestimuleerd of gedwongen om feedback te geven. Draagt een benchmark bij aan de doelstelling van Fink en hoe zou die kunnen worden uitgewerkt?

Consultatievraag 3c: Zijn aanvullende maatregelen nodig om de beschikbaarheid van relevante informatie over het mkb voor verschillende financiers te vergroten. Zo ja, welke?

Is het nodig om de beschikbaarheid van informatie te versterken door geldverstrekkers te verplichten deze informatie, met toestemming van de ondernemer, te delen met anderen (zoals in het Verenigd Koninkrijk)? Is een vorm van registratie nuttig en nodig? Zo ja, welke randvoorwaarden zouden daarbij gelden? Voor wie zou de informatie toegankelijk moeten zijn? Welke (overheids)instantie zou een dergelijk register moeten beheren?

⁹ McKinsey adviseerde om de voor de fiscale aangiften gehanteerde norm (SBR) uit te breiden tot een bredere datastandaard voor het mkb. In de *pilot* Fink is hierop aangesloten. *Het kleinbedrijf – Grote motor van Nederland* (2014).McKinsey,

¹⁰ De Europese Commissie heeft in het Actieplan voor de kapitaalmarktunie aangegeven dat ondernemingen feedback moeten krijgen over de redenen van weigering van aangevraagde kredieten. In sommige gevallen kunnen er betere alternatieve financieringsmogelijkheden zijn. De Commissie wil in samenwerking met Europese bankfederaties en bankverenigingen de feedback van banken structureren. Het Verenigd Koninkrijk kent de verplichting voor banken om door te verwijzen naar een – platform van – alternatieve financiers.

¹¹ Het SBR-programma schrijft voor dat de gegevens moeten voldoen aan de Nederlandse Taxonomie Architectuur. In de *pilot* Fink worden gegevens aangeleverd in XBRL- formaat (eXtensible Business Reporting Language). Volgens SBR moet het proces voldoen aan de Nederlandse Proces Architectuur.

d. Efficiency

De standaardisatie in de pilot Fink betreft de specificatie van de aanvraag en de respons (de manier waarop de aanvraag wordt opgesteld, hoe de gegevens worden gedefinieerd en conform welke processen en technieken een aanvraag wordt verzonden en beantwoord), maar ook de inhoud daarvan (welke gegevens, Fink-taxonomie).

De pilot Fink ziet op de verkenningsfase: ondernemingen krijgen niet alleen een overzicht van mogelijke financiers, maar kunnen ook een stap zetten in de transactie, op weg naar een overeenkomst: zij dienen één aanvraag in en krijgen binnen 3 dagen een reactie (groen of rood licht). Om de pilot compact en beheerst te houden is besloten de pilot te beperken tot deze zogenaamde verkenningsfase.

Belangen

De werking van de markt is ermee gebaat als ondernemingen zonder veel (meer)kosten een aanvraag kunnen indienen bij verschillende potentiële financiers. Het is gewenst dat mkb-bedrijven gemakkelijk inzicht krijgen in verschillende mogelijkheden. Daartoe is het goed dat de markt hen in staat stelt om een aanvraag bij verschillende financiers in te dienen, met de zekerheid dat zij daarop binnen een bepaalde tijd reageren.

Markt

In de markt zien we verschillende initiatieven om (potentiële) financiers en ondernemingen met elkaar in contact te brengen. Deze initiatieven hoeven niet de beperking te kennen tot het filteren van aanvragen, maar kunnen verschillende schakels in de keten faciliteren. Dit is anders in de *pilot Fink*, die is beperkt tot de zogenaamde verkenningsfase; financiers laten weten of een aanvraag kans maakt, niet of de aanvraag wordt gehonoreerd.

Overheid

Vanuit het perspectief van een goede werking van de markt, is het belangrijk dat er voldoende mogelijkheden zijn voor ondernemers. Dit soort stelsels kan door private partijen worden gecreëerd. Eventueel zijn stimulerende maatregelen mogelijk. Eventuele onderlinge afspraken over vormen en voorwaarden mogen de concurrentie niet beperken (behoudens de uitzonderingen in het mededingingsrecht).

Ook hier is standaardisatie mogelijk. Bij standaardisatie kan het gaan om gegevens (zoals de Fink-taxonomie), maar ter bevordering van efficiency kunnen ook afspraken worden gemaakt over het gestandaardiseerd indienen en behandelen van financieringsaanvragen. Het is niet zozeer de vraag wat de ondernemer stuurt, maar vooral hoe. Door hierover afspraken te maken, wordt de ondernemer in staat gesteld verschillende aanvragen in te dienen bij verschillende financiers. Non-bancaire financiers kunnen hierdoor gemakkelijker toegang tot de markt krijgen.

Consultatievraag 4: Dienen schakels in de financieringsketen te worden gestandaardiseerd, zo ja, welke?

De pilot Fink beperkt zich tot de zogenaamde verkenningsfase. De vraag is of standaardisatie ook wenselijk is voor de andere fasen in de financieringsketen, bijvoorbeeld specificatie en monitoring. Zijn nadere afspraken of regels nodig over de verschillende fasen in de financieringsketen? Welke rol zou de overheid hier kunnen of moeten spelen?

5 Perspectief voor ondernemers

In dit consultatiedocument zijn consultatievragen voorgelegd, die uitgaan van vier (publieke) belangen op de markt van mkb-financiering:

Marktplaats	1. Welke rol dient de overheid te vervullen vanuit het belang van een marktplaats voor vraag en aanbod in de mkb-financieringsmarkt?
Spelregels	2. Welke spelregels zijn nodig?
Informatie	3. a. Hoe kan standaardisatie bijdragen aan een betere werking van de markt voor mkb-financieringen? b. Moeten eisen worden gesteld aan de terugkoppeling door financiers. zo ja, welke? c. Zijn aanvullende maatregelen nodig om de beschikbaarheid van relevante informatie over het mkb voor verschillende financiers te vergroten. Zo ja, welke?
Efficiency	4. Dienen schakels in de financieringsketen te worden gestandaardiseerd, zo ja, welke?

Het consultatiedocument kiest vooral het perspectief van ondernemingen: hoe kunnen voor hen de condities voor het verkrijgen van financiering worden geoptimaliseerd? Dit betekent niet dat elke financieringsaanvraag van een mkb-onderneming moet worden gehonoreerd. Slechte plannen verdienen bijvoorbeeld geen financiering. In de pilot Fink gaat het erom dat ondernemingen zo goed mogelijk in staat worden gesteld om financiering aan te vragen en te verkrijgen.

Wat betekent de voorgelegde richting voor ondernemers? Belangrijk is dat zij de mogelijkheid hebben om via één aanvraag verschillende potentiële geldverstrekkers te bereiken. Bedrijven die financiering zoeken, krijgen aldus de mogelijkheid die we al kennen van de hypotheekmarkt: via een gestandaardiseerde aanvraag en een gestandaardiseerd proces kan – in één keer – de belangstelling worden gepeild bij verschillende geldverstrekkers. Door een standaard te hanteren worden omstandigheden geoptimaliseerd voor ondernemingen om de beschikking te krijgen over voldoende en passende financiering. Ook stelt standaardisering financiers beter in staat om ondernemingen te beoordelen en met elkaar te vergelijken. Die verbetering is weer in het belang van mkb-bedrijven zelf.

De te kiezen richting dient perspectief te bieden voor ondernemingen. De consultatie is erop gericht daarbij ook de verschillende andere perspectieven te betrekken.

6 Uitnodiging

Het ministerie van Economische Zaken nodigt u van harte uit om te reageren op de voorgelegde analyse, aan de hand van de consultatievragen. Uiteraard zijn ook andere opmerkingen welkom.

De consultatie start met dit document en loopt tot 15 juli 2016. De reacties worden gebruikt voor de rapportage over de pilot aan de Tweede Kamer, samen met de bevindingen uit de test, het eerste spoor van de pilot. Uw reactie kan worden gepubliceerd, tenzij u aangeeft dat u bedrijfsvertrouwelijke informatie verstrekt.

Wij zien schriftelijke reacties graag uiterlijk 15 juli 2016 tegemoet. U kunt uw reactie sturen aan:

Ministerie van Economische Zaken
T.a.v. projectgroep Fink
Postbus 20401
2500 EK Den Haag
Per e-mail: fink@minez.nl.

Bijlage: Context

Deze bijlage bevat een (niet-limitatief) overzicht van acties, binnen en buiten Nederland, die erop gericht zijn om de financiering van het mkb te verbeteren. Zij vormen context voor beslissingen over de toekomst van de pilot Fink.

Aanvullend Actieplan Mkb-financiering

In het Aanvullend Actieplan Mkb-financiering zijn verschillende knelpunten benoemd, die worden gevolgd door verschillende maatregelen, gericht op:

- Vergroten van het aanbod van risicodragend vermogen;
- Verbreden van het financieringsaanbod;
- Betere marktwerking mkb-financiering en verder verbeteren overheidsinstrumenten.

Nationale Financieringswijzer

In september 2015 is de Nationale Financieringswijzer gelanceerd, een online wegwijzer voor ondernemers bij het vinden van passende financiering voor hun onderneming. De Nationale Financieringswijzer is een initiatief van de Nederlandse Vereniging van Banken, MKB-NL, VNO-NCW, de Kamer van Koophandel, de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland en het ministerie van Economische Zaken alsmede diverse financieringspartners en branches. De Nationale Financieringswijzer richt zich, in vergelijking met Fink, op een eerdere fase in de keten van financiering. Dit betreft de fase waarin de ondernemer informatie inwint over verschillende soorten financiering (oriëntatie).



Europese Unie

In het kader van de ontwikkeling van de Europese kapitaalmarktunie wil de Europese Commissie komen tot een alomvattende strategie om informatiebarrières uit de weg te ruimen die mkb-ondernemingen en potentiële investeerders verhinderen om financiering of investeringsmogelijkheden te vinden.¹² In 2016 organiseert de Europese Commissie een informele consultatie over de verstrekking van feedback door banken aan ondernemers bij afgewezen kredietaanvragen.¹³ In 2017 wordt onderzoek gedaan naar mogelijkheden om een Europees kredietinformatiesysteem te ontwikkelen of te ondersteunen.

In reactie op het actieplan van de Europese Commissie heeft het Nederlandse kabinet aangegeven dat het goed is dat de Europese Commissie op het gebied van zakelijke kredietinformatie aansluiting zoekt bij nationale en Europese initiatieven. Voorbeelden zijn Fink en AnaCredit van de Europese Centrale Bank (ECB), een nieuwe database met gedetailleerde informatie over individuele bankleningen in het eurogebied.¹⁴

¹² Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's Actieplan voor de opbouw van een kapitaalmarktunie, COM(2015) 468 final

¹³ Chronologisch overzicht initiatieven actieplan Kapitaalmarktunie, <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2015/11/12/bijlage-2-chronologisch-overzicht-initiatieven-actieplan-kapitaalmarktunie>

¹⁴ Kamerstukken II 2015–2016, 22 112, nr. 2021.

OESO Landenrapport

De Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) heeft aan Nederland in het landenrapport 2016 opnieuw aandacht gevraagd voor de financiering van het mkb. De OESO beveelt aan de concurrentie te versterken. Banken kunnen verplicht worden om, net als in het Verenigd Koninkrijk, bij een afwijzing van een kredietaanvraag informatie te verschaffen over andere financieringsmogelijkheden.¹⁵

De OESO geeft in overweging om, net als in andere landen, een kredietregister voor bedrijven op te richten, zo mogelijk op basis van standaard rapportagegegevens.¹⁶ De OESO werpt de vraag op of de benadering van Fink, waarin via SBR verkregen informatie wordt gebruikt voor kredietaanvragen, kan worden uitgebouwd naar het oprichten van een goed kredietregister. In Nederland is tot nu toe afgezien van een centraal kredietregister, vanuit de gedachte dat betere informatie over het mkb ook – en beter – kan worden bereikt op een andere manier.

Verenigd Koninkrijk

Het Verenigd Koninkrijk verplicht banken om, indien een mkb-bedrijf geen financiering krijgt, door te verwijzen naar een van de (aangewezen) online financieringsplatforms. Deze platforms geven alternatieve geldverstrekkers de gelegenheid om financiering aan te bieden.

Daarnaast wil het Verenigd Koninkrijk ook kredietgegevens bij banken toegankelijk maken voor anderen om de toetredingsbarrières tot de kredietmarkt te verlagen. De overheid wil de betrouwbaarheid van kredietinformatie vergroten en alternatieve financiers in staat stellen om betere onderbouwde beslissingen te nemen over het verstrekken van geld aan kleinere bedrijven.¹⁷

Standaardisatie

Ook op het gebied van standaardisatie zijn er diverse ontwikkelingen. *Standard Business Reporting (SBR)* is ontwikkeld door de Nederlandse overheid, samen met organisaties uit de markt, zoals accountants, boekhouders, softwareleveranciers en banken.¹⁸

De kern van SBR is dat de gegevens in de bedrijfsadministratie zodanig worden gelabeld, dat op eenvoudige wijze verschillende financiële verantwoordingen kunnen worden samengesteld en aangeleverd. SBR levert als standaard voor financieel rapporteren op veel fronten voordelen op voor de ketenpartners.

Voor verschillende fiscale informatiestromen naar de overheid geldt reeds dat ondernemingen uitsluitend nog elektronisch via SBR aangifte kunnen doen. Ook voor het deponeren van jaarrekeningen in het handelsregister wordt SBR de norm. Deponeringsplichtige rechtspersonen, te beginnen met micro-ondernemingen en

¹⁵ <http://www.oecd.org/eco/surveys/economic-survey-netherlands.htm>.

¹⁶ Uit eerder onderzoek is gebleken dat het effect van een kredietregister op zakelijke dienstverlening positief is: minder ondernemers zeggen financieel beperkt te zijn, en ondernemers zeggen dat de kans op een toegezegde lening groter is. McKinsey 2014.

¹⁷ Zie de wettekst: <http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2015/26/section/5/enacted/data.pdf>
Meer informatie is te vinden via: <http://british-business-bank.co.uk/first-round-designation-criteria-for-credit-reference-agencies-and-finance-platforms/>, <http://british-business-bank.co.uk/first-round-designation-criteria-for-credit-reference-agencies-and-finance-platforms/>, <https://www.gov.uk/government/publications/budget-2016-documents>

¹⁸ In SBR werken publieke en private organisaties samen. Doel van deze organisaties is de lasten die bedrijven en organisaties ervaren bij het voldoen aan hun rapportageplicht tot een minimum te beperken. Het SBR Beraad is het hoogste orgaan waarop strategische beslissingen worden genomen over de ontwikkeling van het SBR Programma. Bij de samenstelling van het SBR Beraad staat de representativiteit voorop: alle betrokken partijen verbinden zich op dit niveau aan het SBR programma, zodat draagvlak is geborgd. In het Beraad zijn de volgende organisaties vertegenwoordigd: Deloitte, FRC, NBA, ICT-office, VNO-NCW/MKB-Nederland, NOAB, XBRL Nederland, de Belastingdienst, de Rijksregisseur SBR, EZ.http://www.sbr-nl.nl/fileadmin/SBR/documenten/DEFINITIEVE_INTENTIEVERKLARING_SBR_BERAAD.pdf.

kleine rechtspersonen, moeten vanaf het boekjaar 2016 de jaarrekening via SBR deponeren in het handelsregister bij de Kamer van Koophandel. De verwachting is dat SBR ook de norm wordt voor verantwoordingsrapportages van onderwijsinstellingen aan de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO). Recent is een pilot gestart op het gebied van woningcorporaties.

Drie Nederlandse grootbanken (ABN Amro, ING en Rabobank), verenigd in het Financiële Rapportages Coöperatief (het FRC), gebruiken sinds 2010 SBR voor gestandaardiseerde kredietrapportages van bedrijven. Het FRC heeft aangekondigd dat de daaraan deelnemende banken SBR per 1 januari 2017 tot norm te verheffen; andere aanleveringen zullen financieel worden belast.

Er dient een onderscheid te worden gemaakt tussen verschillende vormen van standaardisatie:

- Gegevens: welke gegevens moeten worden verstrekt, en in welke vorm?
- Processen: via welke digitale en niet-digitale procedure komt een aanvraag tot stand?
- Techniek: welke architectuur en implementatie ligt aan het berichtenverkeer ten grondslag?

MijnOverheid voor Bedrijven

Het ministerie van Economische Zaken werkt aan de ontwikkeling van MijnOverheid voor Bedrijven. Om meer samenhang in voorzieningen te brengen, wordt de Berichtenbox voor Bedrijven opgenomen in MijnOverheid voor Bedrijven. De beschermde digitale omgeving van de ondernemer zal inzicht in en overzicht van de eigen ondernemingsgegevens geven. Gespecialiseerde informatie op maat, in aanvulling op de informatie van het Ondernemersplein, zal in deze omgeving opgenomen worden.

Ondernemers kunnen gegevens uit hun eigen digitale omgeving gebruiken bij transacties met aangesloten overheden. MijnOverheid voor Bedrijven zal op dezelfde manier als het Ondernemersplein ontsloten worden via bestaande portalen van overheidsdienstverleners waar de ondernemer al zaken doet. Ook hier zal de Kamer van Koophandel vanuit het grote volume van gebruik door ondernemers, zorgdragen voor de verspreiding en het gebruik van MijnOverheid voor Bedrijven. Een onderneming zou bijvoorbeeld standaard bij inschrijving van een nieuwe onderneming bij de KvK een 'starterspakket' van Mijn overheid voor Bedrijven kunnen krijgen. Ook wordt Mijnoverheid voor Bedrijven toegankelijk gemaakt via het Ondernemersplein.

Overig

De mkb-financieringsmarkt wordt ook beïnvloed door andere terreinen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de Europese Richtlijn Betaaldiensten (*Payment Services Directive*), beter bekend als PSD2, die ervoor zorgt dat externe betaaldienstverleners toegang hebben tot de gegevens van de bankrekening van consumenten.¹⁹ Regels ter bescherming van privacy kunnen juist weer eisen stellen aan de wijze waarop met betaalgegevens wordt omgegaan (communicatie, beveiliging, etc.).

¹⁹ Richtlijn (EU) 2015/2366 van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2015 betreffende betalingsdiensten in de interne markt, houdende wijziging van de Richtlijnen 2002/65/EG, 2009/110/EG en 2013/36/EU en Verordening (EU) nr. 1093/2010 en houdende intrekking van Richtlijn 2007/64/EG, Publicatieblad van de Europese Unie, L 337, 23 december 2015.